

बलांगेश्वर मंदिर भाविकांनी बहरले

। पाली/वैणस | वारातहर |
जिल्हातील अटदृश्यमायक तीर्थक्षेत्रापैकी पालीतील श्रीबलांगेश्वर भाविकांसाठी खुले करण्यात आले आहे. असेहीविषयक किंविताचे सर्वांना पालन करूनच भाविकांना दर्शनासाठी गामाच्यात प्रेषण दिला जात आहे. वैशिक महामारीमुळे टाळेबंदी करण्यात आलेला मंदिर परिसर पुढी एकदा भाविकांनी बहरल्याचे चित्र पाली परिसरात पाहायला आढळत आहे.

कोविड-१९ या वैशिक महामारीमुळे टाळेबंदी करण्यात

दर्शनासाठी आलेले भाविक

(छायाचित्र : धर्मशाल संवत)

आलेली धार्मिक स्थळे खुली दिवसापासून त्याची कायवंचाचे करण्याचा निर्णय राज्यसामान्याके करण्यात आली. पाली परिसरातील नुकाताच घेण्यात आला असून आणि अथवा भाविकांना आपल्या लाडव्या बाप्याच्या मूर्त्यांमध्ये उकानुसार घटस्थायेन्या पहिल्या

दर्शनाची गेली ०२ वर्षे प्रतिक्षा होती. त्यामुळे श्रुत्याचा पासून मंदिरातील गटी वाढवी आहे.

देवस्थान स्ट्रॉने जिल्हाधिकारी यांच्या आदेशानुसारी कोरोनाकाळात विशेष खबरदारी घेत उगायेण्याना केव्या आहेत. कोरोनाचे सर्व नियम व अटोंवै पालन करण्यात आला चाप्याचे दर्शन दिले जाणार आहे. शनिवार-रविवार सुम्ही असल्याने भाविक व पर्यटक दर्शनासाठी मंदिरात झेऊ लागले आहेत. देवस्थान मुख्य पुजारी आपल्या लाडव्या बाप्याच्या मूर्त्यांमध्ये उकानुसार घटस्थायेन्या पहिल्या

दिवसापासून त्याची कायवंचाचे करण्याचा निर्णय राज्यसामान्याके करण्यात आली. पाली परिसरातील नुकाताच घेण्यात आला असून आणि अथवा भाविकांना आपल्या लाडव्या बाप्याच्या मूर्त्यांमध्ये उकानुसार घटस्थायेन्या पहिल्या

दिलशाकौरच्या कवितांना 'ग्लोरियस सागा' मध्ये स्थान

| पोलादपूर | वारातहर |

असलेल्या लेकिंच्या इंग्रजी कविता देशभर वापाणिण्या जात आहेत.

दिलशाकौर आपल्या दहावी-

पासून त्याची खापून भावून याच्याचे भावानाना तक्तव करण्यात आली. पाली एका संस्कार क्षेत्रात आपल्या दहावी-पासून त्याची खापून याच्याचे भावानाना तक्तव करण्यात आली. इन्स्ट्रायमरील एका फैलावा फॉलो करताना देन्हात स्पर्धामध्ये

नवरात्रौत्सवानिमित महिलांचे लसीकरण

| तत्त्वा | वारातहर |

देशात कोविड-१९च्या संभाव्य तिसऱ्या लाटेची तीव्रता कमी करण्यासाठी मिशन कवच कुंडले या योजेनंतरीत रयाड जिल्हात ८ ते १४ ऑक्टोबर २०२१ या कालावधीत तालांठी, ग्रामसेवक, अरोग्य विभागातील येण्याचे लसीकरण मोहीम यांच्याकांत गोणकांनी अर्थातच दिलशाकौर तरविले आणि अर्थातच दिलशाकौर तरविले आहेत. यामध्ये महिलासाठी नवरात्रौत्सवाच्या निमित्ताने विशेष मोहीम राबविष्यात विभाग सज्ज केले आहेत.

Change In Name

Old name: MUNAWARI MUBIN KOND-WILKAR
New name : MUNAWWARI MUBEEN KOND-WILKAR
Gazzette No.D-162
28 June 2007

पान १ वरुन

विमानसेवेमुळे कोकणच्या विकासाची भरारी

दाखल झाले. या कार्यक्रमात उद्घाटन पालीने उभयता काय बोलतात याकडे सवाची लक्ष लागले होते. तरी तुगुलबंदी व्यासपीठावर घडलीच. राणे यांनी आलल्या भावानानून सिंधुरुद्धारा विकास केवळ आपल्याच प्रयलातून झाल्याचा दावा केला. नारायण राणे यांनी केलेल्या भावानासाठी राष्ट्रीय पातळवीरील कृतिवारी आणि अपल्याची भावानासंग्रहामध्ये समावेश झाला. वडील पंजाबी आणि मराठी आई

ऐश्वर्य ज्वेल कलेक्शन

१ ग्रॅम सोन्याचे प्लेटर्टिंग दागिने-नविन डिझाइन्स

मोत्याचे दागिने- तन्मणी, चीचपेटी, बांगडच्या, बाजुबंद. गॅरंटीचे दागिने- मंगळसूत्र, बांगडच्या, पाटल्या, हार, माळ. डायमंड- कुंदन-पोलकी-सेट- मंचिंग बांगडच्या- कानाताले. सर्व नामांकित कंपन्यांची कॉस्मेटिक्स, परफ्यूम, गोंडा वापावात गोंडा एवढी दुकान.

२/१२ पी.एन.पी. नगर, अलिबाग.
मोबाईल : ९८६०६०६५८५५५५

जाहीर नोटीस

या जाहीर नोटीसीने स्वर्णाना कलविणेत येते की, खालील नमूद मिळकत आपचे अशिलांनी सदर मिळकतीचे मालक श्री. दिपक कांवेरी श्रीबोडे यांचेकडून सदर शेती स्वरूपाची मिळकत वित्त घेण्यात रवाली आहे.

त्या मिळकतीचे वर्णन खालीलप्राप्त-

मोजे-सालपे, ता. कर्जत, जि. रायगड येथिल मिळकत

संवृंद्ध नंबर	हिस्सा नंबर	क्षेत्र	आकार
८५	२/अ	००-६८-६०	११-५७

एकूण मिळकतीचे किंवित देणार याच्या मालकेतील क्षेत्र ००-३-३०

हे.आर.पॉ.००-०४-१०

एकूण ००-३-३०

ए.आर.पॉ.

००-२३-७०

हे.आर.पॉ.

कमळ गृह कर्ज धमाका

सदनिका/NA प्लॉट खरेदीसाठी,
नवीन घर बांधणीसाठी तसेच अन्य
बँकांचे कर्ज टेक ओव्हर करण्यासाठी

किमान रु. ५ लाख
कमाल रु. ७५ लाख

व्याज दर
9.80%

सर्व रेवीदार, सभासदांना नवरात्रोत्सवाच्या हार्दिक शुभेच्छा

✓ साऱ्हार क्षेत्रातील विथासार्ठ नांव

रजि. नं. : आर.जी.सी./ए.जी.जी./आर.एस.आर./सी.आर./३०८/१२

कमळ नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या., अलिबाग

KNS PATSANSTA

(ISO 9001 : 2015 मानांकन ग्राप तसेच CBS सेवाप्रणाली असणारी रायगड जिल्हातील अग्रेसर पतसंस्था)

मुख्य कार्यालय: कमळ भवन, शिवाजी चौक, अलिबाग, ता. अलिबाग, जि. रायगड ४०२२०१, दूरध्वनीक्र. ०२१४१-२२२२९०/२२७६६६

महिलांना मिळाले हृषकाचे व्यासपीठ

नगर परिषदेतर्फे आत्मविश्वास वाढविण्यास होणार मदत

। वर्षा मेहता ।

। अलिबाग ।
सध्या देशात व राज्यात
नवरात्र उत्सव साजरा केला
जात आहे. नवरात्र उत्सव
म्हणजे नारी शक्तीचा जागर
व समाज करण्याचा उत्सव.
सध्या सगळ्या क्षेत्रात महिला
अग्रेसर आहेतच पण अनुच्छी
अशा अनेक महिला आहेत,
ज्या स्वतःच्या कलागुणाना
वाव देण्यासाठी व्यासपीठाच्या
शोधात आहेत. आता
अलिबागच्या नारी शक्तीचा जागर
व नगर परिषद मार्फत अलिबाग
शहर उपजीविका केंद्र उपलब्ध
करून दिले आहे. हे उपजीविका
केंद्र अनेक महिलांसाठी
व्यासपीठ बनले आहे, काहीना
या केंद्रामुळे आत्मविश्वास
मिळाला आहे.

दीनदयाल अंत्योदय योजने
अंतर्गत अलिबाग नगर परिषदेने

महिला उपजीविका केंद्र उपलब्ध करून दिले आहे. आजीविका राशीच्या ग्रामीण आजीविका मिशन (छठचन) ज्ञ. २०११ मध्ये भारत सरकारच्या ग्रामीण विकास मंत्रालयाने (चेटक) सुरु केले होते. नोव्हेंबर २०१५ मध्ये या कार्यक्रमाचे नाव बदलून दीनदयाल अंत्योदय योजना (उमध -छठचन) करण्यात आले. या योजनेतर्फाने अलिबाग नगर परिषदेने ३३ बचत गट महिला समुदायाना उपजीविका केंद्र उपलब्ध करून दिले आहे. एका वेळी १२ बचतगट

दुकाने लाऊ शक्तात व प्रत्येक संधी देण्यात येईल असी माहिती बचतगटाता बदलत्या क्रमानुसार प्राची पाटील यांनी दिली.

एकूण ३३ बचतगट महिला समुद्र विविध वस्तुंची विक्री करत आहेत. या वस्तुंच्ये खाद्य पदार्थ, मसाले, पर्स, ड्रेसेस इत्यादी वस्तुंचा समावेश आहे. या उपक्रमामुळे बचतगट महिला समुदायाना एक वाजार उपलब्ध झाला आहे व यामुळे बचतगटाना सक्षम होण्यासाठी मरत होणार आहे.

- प्राची पाटील, बचतगट समन्वयक

आधी आमची पाककला घरच्यांपूरती मर्यादीत होती. पण आता आम्हाला आमचे पदार्थ अनेक लोकांपैरत पोहवण्याची संधी मिळाली आहे.

- सुचिता सिंकर (सारस्वत महिला बचत गट सदस्य)

मी दगडापासून वस्तू बनवते. यामध्ये खुप मेहनत नाही. मी माझी सामान रस्त्यावर बसून विकायाची. पण आता या अलिबाग नगर परिषद मार्फत उपजीविका केंद्रामुळे हक्काचे व्यासपीठ सामान विकण्यासाठी उपलब्ध झाले आहे.

- रेखा रमेश जाधव, दगडकाम कारागीर

किती सरल, किती उरलं व्यर्थ तो हिशेब कशला!

कधी वाटतं सुंदर जीवनाला असेल काहीतरी अर्थ मग का कधी वाटतं, आहे सारं व्यर्थ...

तिच्या पाड्यावर रोजगाराची संधी नाही. पैसा करा कमवायचा यामध्ये तिला फारसा रस नाही. आला दिवस तो आनंदात घालवायाचा हाव उद्देश. जो सहन करतो, तो कधीची बोलत नाही. हे तिच्याकडून शिकण्यासारख्याच आहे. सारं दुःख बाजूला सारून तिला हुसावं लागतंय. तिच्या हुसायानं कुटुंबातला आनंद पाहून तिलाच फसावं लागतंय. हा सारा येथेच तिनेच रचलाय. पण तीही तिला दुःखी नाही जगायचं, हे याचं सार आहे. दुःख लपवून तिचं निखल हास्य टिपले आहे.

- मुशील जगताप या छायाचित्रकाराने.

आजचा रंग- नारंगी

बसच्या धडकेत म्हशीचा मृत्यू

सदरील अपघात शुक्रवारी रात्री ११ वाजण्याच्या सुमारास घडला. याबाबत बाबु केले पाखुर्डे रा. मांगवली ता. माणगाव यांनी माणगाव पोलीस ठाण्यात दिली. सदर घटनेबाबत माणगाव

पोलीस सुन्दरांकदून मिळालेली माहिती अशी की, बाबु पाखुर्डे यांच्या मालकीची काळज्या रंगाची घेस दिला दिघी पोर्ट ते माणगाव अशा जाणांचा खासगी बस क्र. एमएच ४८ के

-०७४१ या यागाडीवरील अज्ञात चालकाने त्याच्या ताव्यातील बस ही अतिवेगाने रस्त्याच्या परिस्थितीकडे दुर्लक्ष करून चालवून समोरून हैशीला जोरदार ठोकर मारून अपघात केला. या अपघातात म्हैशीचा जागीच मृत्यू झाला. अपघातानंतर बसचा चालक अपघात ठिकाणाहून पोलीसांमाना माहिती न देता पल्लून गेला. या अपघाताची नोंद माणगाव पोलीस ठाण्यात करण्यात येऊन बस चालकावर गुह्या दाखल करण्यात आला आहे.

। माणगाव । प्रतिनिधी ।

माणगावपासून दोन किमी अंतरावर असणाऱ्या निळगुण फाटा येथे माणगाव दिघी पोर्ट राज्य महामार्गवरील रस्त्यावर बसच्या अज्ञात चालकाने म्हशीला समोरून जोदार धडक दिल्याने झालेल्या अपघातात म्हैशीची पुत्रुखी पडली.

नवरात्रेप्रत्येक २०२१

शुभकृती

■ कळंबुसरे येथील इंद्रायणी एकविरा देवीचे दर्शन घेताना वर्सोवा महिला मंडळ मुंबई.

(छाया सुनिल ठाकूर)

■ 'खाऊ' महिला स्वयं सहाय्यता बचत गट, अलिबाग.

■ साक्षी येडेकर, मेकअप बाय-अंकिता (रुट्स सतुन)

शासकीय ऐवजाची चोरी

। पनवेल । वार्ताहर ।

आगणवाडीच्या पाठीमारील खिडकीचे ग्रील अज्ञात चोरांनी तसेच अप्रवास करून पत्राचे धिंप, स्टीलच्या टाक्या, टोप, ग्लास, ताटे, सिलेंडर, चट्टां, बोबी किट, पर्सटीक खुर्ची, मुलांची खेळणी व इतर वसूल अशा ऐवजाची चोरी झाल्याची घटना तालुक्यातील काळुंदे गावातील अंगणवाडी

क्र.१ मध्ये घडली आहे. या ठिकाणी असलेली अज्ञात चोरांनी संगृणीपणे काढून तेथून आत असलेल्या जवल्यापास ८ हजार ६०० रुपये येतील तोकार अंगणवाडी सेविका ताई महादेव चिखलीकर यांनी पनवेल शहर पोलेली ताई चोरी आहे.

शेकापचे ज्येष्ठ नेते
श्री. शंकरराव दादू म्हात्रे

(आप्पा) यांना वाढदिवसाच्या

श्री. शंकरराव दादू म्हात्रे

सौ. जयश्री गुरुप्रसाद म्हात्रे

सरपंच मुंप्र ग्रामपंचायत धोकवडे

हेमंत हनुमंत पवार
संत रोहिदास नगर, माथेशग

ऋषिकेश ठाकूर, भेडखळ

प्रेमनाथ सनू पाटील

मोठे शहापूर-अलिबाग

सागर घाटकर, वाडागाव-अलिबाग

धीरेंद्र ग. पाटील, कुरुळ-अलिबाग

पांडुरंग विष्णु घर

घरताळाठी, लोणारे-थळ

महेश गोपीनाथ मांडवकर, अलिबाग

रुपेश शंकर केंद्र, कोळीवाडा-मुरुड

उजां संकटाच्या वाटेवर जग...

प्रसाद केरकर चिंतन

୧୮୬୭୭୨୩୩୦

कोरोनाच्या

काळात दीड डॉलर

प्रति बँरल घसरली होती. काही ठिकाणी तर खनिज तेलाची डिलिव्हरी घेटल्यास प्रति बँरल खेरदीदीराला देण्याची पाळी उत्पादकांवर आली होती. म्हणजे खनिज तेलाचा साठा मुबलक व खेरदीदार नाही अशी भीषण स्थिती या उद्योगावर आली होती, अर्थात ही स्थिती जेमतेम वर्षांपूर्वीची होती. उत्पादन सुरुच असून या खनिज तेलाचे करायचे काय, असा सवाल उत्पादक देशांपुढे होता. कारण कोरोना काळात जगातील उत्पादन सर्वच ठिकाणी ठप्प झाले होते. अशा स्थितीत ग्राहक नाही, निर्माण होणारे दररोजचे उत्पादन ठेवायचे कुठे असा सवाल निर्माण झाला. आज भारताकडेरी सर्व साठवणकुटीची क्षमता संपली होती. जगातील एक मोठा खेरदीदार असूनही त्याकाळी स्वस्तातील तेल खेरदी करून ठेवण्यास भारत असमर्थ होता कारण त्याचा साठा करून ठेवणार कुठे असे प्रश्न होता. त्यामुळे त्याकाळी घसरलेल्या किंमतीचा फायदा आणण उठवू शकलो नाही. त्या काळातील एक मोठी संधी गमावली होती. ज्या आखाती देशांनी साठीनंतरच्या दशकात याच खनिज तेलाच्या जोरावर आपले भव्यतेचे इमले बांधले, आता त्यांना खनिज तेलाचे हे कोसळलेले दर रसातलाला नेणार होते. आखाती देशांची खनिज तेलातील क्षेत्रातली मक्तवेदारी मोडून काढण्यासाठी अमेरिकेने जंगजंग पछाडले, अगदी त्यासाठी युद्ध करून त्यांनी झारक संपविला, तेथील कटूर अमेरिका विरोधक सत्ताधीश सहादम हुेसेन याला लोकशाहीचा घोष करीत संपविला. परंतु खनिज तेलावर ताबा मिळविण्यात अमेरिकेला काही यश मिळत नव्हते. मात्र अलिकडेच दोन-तीन वर्षांपूर्वी

A close-up photograph of a large, bright red metal pipe. A powerful stream of dark, turbulent water is being ejected from the pipe's opening, creating a large, foaming spray. The pipe is part of a larger industrial structure, with other pipes and equipment visible in the background. The water appears dirty and contaminated.

अमेरिका यशस्वी ठरली. आता अमेरिका हा जगातील सर्वात मोठा खनिज तेल उत्पादक देश झाला आहे. परंतु याचा त्यांना फार मोठा काही लाभ मिळेल असे नाही. कारण अमेरिकेने सर्वात मोठा खनिज तेल उत्पादक देश हा मानाचा मुकुट घातल्यापासून या काळ्या सोऽन्याच्या किंमती रसातल्याला जात होत्या. कोरेना जगात पसरु लागल्यावर खनिज तेलाच्या किंमती ज्या गतीने कोसळू लागल्या की त्याला कुणी आवर घालू शकले नाही. आता मात्र नेमकी उलटी स्थिती निर्माण झाली आहे. रशिया व सौदी अरेबियाने २०१६ साली अधोवित करार केला होता की, खनिज तेलाच्या किंमती ७० डॉलरच्या खाली जाऊ द्यायच्या नाहीत. परंतु हा करार उभयतांनीच मोडला होता आणि त्यामुळे किंमती घडाघड कोसळू लागल्या. अमेरिकेतील उद्योगांना संपुष्टात आणण्यासाठी ही तेल उत्पादक देशांनी खेळी केली असल्याचा अनेकांचे मत होते. सौदी अरेबिया देखील त्यांचा सर्वात मोठा

खनिज तेलाचा उत्पादक देश
 असा मान हिरावून घेटल्यानंतर अमेरिकेवर
 रुसलेला होता. परंतु अमेरिका व सौदीचे संबंध
 बाहेरुन चांगले दिसले तरी ताणले गेलेले होते.
 अशा स्थितीत सौदी व रशिया या दोघांनाही
 खनिज तेलाचे दर ठरवून कोसळवले, त्यात
 अमेरिकेतील खनिज तेल उद्योग संकटात
 आला तर तो पाहिजेचे होता. अशाच स्थितीत
 कोरोनाचे संकट जागतिक पातळीवर पोहोचले
 आणि जगात लॉकडाऊन सुरु झाले. या
 लॉकडाऊनमुळे खनिज तेलाची मागणीच
 संपूष्टीत आली. कारण जगाचा सर्वच कारभार,
 व्यवहार संपूर्णपणे थंडावले. आता जगात
 पुढा एकदा खनिज तेलाच्या किंमती वाढू
 लागल्या आहेत, त्यामुळे सरकाराला देशातील
 पेट्रोल-डिझेलच्या किंमतीत वाढ करण्याची
 नामी संधी चालून आली आहे. मात्र ज्यावेळी
 जगात खनिज तेलाच्या किंमती उत्तर होत्या
 त्यावेळी आपल्याकडे ही देशात त्यांच्या किंमती
 काही उत्तर नव्हत्या तर चढत्याच होत्या.
 डॉ. मनमोहनसिंग सतेत असताना ज्यावेळी
 इंधनाच्या किंमती वाढत त्यावेळी आंदोलने

करणारे नेते आज राज्यकर्ते झाले आहेत.
त्यांनी तर इंधनाच्या किंमती वाढविता कामा
नये होत्या, कारण त्यामुळे जनतेला दिलेल्या
शब्दाचा अपमान केल्यासारखे झाले असते.
परंतु निवडणुकीपूर्वी दिलेल्या मतदारांच्या
आश्वासनांना सत्ता हाती आल्यावर हरताळ
फासला जाणारच हे आता जनतेनेही आता
गृहीत धरले आहे. त्यामुळे सध्याच्या तेलाच्या
किंमतीची वाढ ही आस्मानी नसन मुल्तानी
आहे हे जनतेने लक्षात ठेवावे. तेलाच्या किंमती
वाढविल्यामुळे तिजेरीत भर घालण्याचे ते
एक हक्काचे साधन आहे. त्यामुळे या किंमती
वाढविल्या जातात व जनतेच्या थेट खिशात
हात न घालता अप्रत्यक्षरित्या खिशात घातला
जातो. परंतु पेट्रोल-डिझेल एकदा का वाढले
की चलनवाढीला वेग येतो व त्यातून महागाई
वाढतेच. डिझेलच्या किंमती वाढल्याने
सर्वसामान्यांच्या घरी गाडी नसली तरी त्याला
फटका सहन करावा लागतो. कारण त्यामुळे
भाजीपाला व अन्य जीवनावश्यक वस्तु
आपोआपच महाग होतात. परंतु जनतेच्या हे
लक्षात येत नाही. प्रत्येक वाढलेल्या किंमतीमारे

डिझेलची वाढलेली किंमत कारणीभूत असते. जागतिक पातळीवरील निमित करून या किंमती वाढविल्या जातात. त्यासाठी पेट्रोल-डिझेल अजूनही सरकारने जी.एस.टी.च्या अखबत्यारीत आणलेले नाही. कारण तसे आणल्यास त्याची सर्वच सुत्रे बदलतील व तिजोरी भरण्याचे हक्काचे साधन संपुष्ट वेईल. त्यामुळे पूर्वी जे डॉ. मनमोहनसिंग यांच्या नेतृत्वाखालील सरकार करीत होते तेच आता मोर्दीचे सरकार करीत आहे. त्यात काही फरक नाही. फक्त राज्यकर्ते बदलले आहेत व जनतेचा खिसा कायम आहे. आपल्याकडे खनिज तेलाची मागणी आता लॉकडाऊनच्या नंतर वाढत चालली आहे. तसेच भविष्यातही ही मागणी वाढत जाईल. मात्र त्याअगोदरच सरकारने पेट्रोल-डिझेलच्या किंमती वाढवायला सुरुवात करून लोकांच्या खिशात हात घातला आहे. एक तर कोरोनामुळे अनेकजण हैराण झाले आहेत त्यात अशा प्रकारे महागाईला चालना देणारे निर्णय घेतल्यामुळे सर्वसामान्यांचे जीवन जगणे कठीण होणार आहे. जगातील हे उर्जा संकट एवढ्यात तरी कमी होणारे नाही.

महाराष्ट्राला कथा ऐकण्याचं वेड लावणाऱ्या परंपरेतले द. मा. मिरासदार हे शेवटचे शिलेदार म्हणावं लागतील. व्यंकटेश माडगुळकर, शंकर पाटील आणि दमा मिरासदार या त्रयीनं कथाकथनाचं एक वेगळं भावविश्व महाराष्ट्र समोर उभं केलं. विनोदी लेखक म्हणून मराठी वाचकांच्या हृदयात स्थान प्राप्त करणाऱ्या दमांनी चित्रपटासाठी संवादलेखनही केलं. असा हा मराठी वाचकांचा लाईका लेवटक सोहळ गोळयालं विळोटी साहित्याचं तिथृत सोरकं ह्यालं आडे.

ਮੋਈਵੇਲਣਾਂ ਮਾਪੂਰਿ

आल्या तुम्ही थेट दमांचीची पुस्तकं
कशी काय मागितली. त्यावर ते
म्हणाले की, दमा इथे आले आहेत.
नजिकच्या चपलांच्या दुकानात ते खरेदी
करत आहेत. त्यांना पाहून आम्हाला
आमची राहून गेलेली त्यांच्या पुस्तकांच्या
खरेदीची गोष्ट लक्षात आली. त्यापुढे
आम्ही दुकानात थेट त्यांच्या पुस्तकाची
मागणी केली. असा हा त्यांच्याबाबतचा
आलेला एक वेगळा अनुभव. शेजारच्या
दुकानातून त्यांना बोलावून आणल्यावर
त्यांच्याशी गपांची मैफैल झडली. गपा
झाल्यावर दमांनी नेहमीप्रमाणे एक गोष्ट
सांगितली आणि निरोप घेतला. साधेण्या
हा त्यांच्यातला आणखी एक भावणारा गुण

म्हानांवा लागल.

पंढरपूरमध्ये व्यतीत केलेल्या बालपणात
ग्रामीण भागातल्या विविध स्वभावाच्या,
प्रवृत्तीच्या व्यक्तीर्णा त्यांना न्याहाळता
आल. सहवासात
आलेल्या विविध
व्यक्तींच्या
स्वभावाचे कंगोरे
त्यांनी टिपले.
आपल्याला
हेच निरीक्षण
त्यांनी रेखाटलेल्या ग्रामीण पात्रांमध्ये
आढळत. प्रत्यक्षात घडलेल्या घटनांचा
आधार घेत, त्यांमध्ये अनुभवाला आलेल्या
पात्रांना चपखल बसवत आकाराला

ଶ୍ରୀମତୀ

अलिल क्षेत्र

काण एक काळा
सारखया काही गंभीर
कथांमधून त्यांनी जीवनातल्या कारुण्याचं
विलक्षण प्रत्ययकारी दर्शन घडवलं.
अनेकदा त्यांच्या विनोदालाही कारुण्याची
झालर असल्याचं आपल्याला दिसून येतं.
असं असलं तरी त्यांचा मुऱ्य ठिंड विनोदी
कथाकाराचाच होता आणि त्यामुळेच
त्यांना लोकप्रियताही लाभली. काही काळ
पत्रकारितेत घालवल्यानंतर अध्यापनक्षेत्रात
ते अखेरपर्यंत कार्यरत राहिले. शिक्षणक्षेत्रात
असताना त्यांनी अखिल भारतीय विद्यार्थी
परिषदेचंही काम केलं. मिरासदारांच्या
व्यंकूची शिक्कणी, माझ्या बापाची पेंड,
शिवाजीचे हस्ताक्षर भताचा जन्म माझी

पहिली चोरी, हरवल्याचा शोध आदी
कथा कमालीच्या लोकप्रिय झाल्या.
गप्पागोष्टी, गुदगुल्या, मिरासदारी, गप्पांगण
ताजवा, असे २४ कथासंग्रह, १८ विनोदी
चित्रपटांच्या पटकथा त्यांच्या नावावर
जमा आहेत. दमांच्या 'माझ्या बापाची
पैंड' आणि 'भुताचा जन्म' या कथांचा
विशेष उल्लेख करायला हवा. विनोदी
लेखनावर चर्चा करताना या कथांचा उल्लेख
करावा लागेल. मराठी साहित्यविश्वातल्या
उल्लेखनीय विनोदी कथांमध्ये वरील दोन
कथांचा आवर्जन उल्लेख करावा लागेल

विनोदी लेखनाबरोबर चित्रपट पटकथा
लेखनाच्या क्षेत्रातही दमांनी भरीव कामगिरी
केली. 'एक डाव भुताचा' आणि 'ठकास
महाठकं या दोन चित्रपटांच्या संवाद
लेखनाबद्दल त्यांना पारितोषिकं मिळाली.
त्यांच्या 'व्यंकूची शिकवणी' या गाजलेल्या
विनोदी कथेवर 'गुरुकृपा' हा मराठी
चित्रपट बेतला होता. त्यांची 'भुताचा
जन्म' ही कथा बारावीच्या अध्यासक्रम
तातल्या मराठीच्या पाठ्यपुस्तकात घेतली
आहे. तसंच याच कथेवर बनलेली शॉर्ट
फिल्म आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवामध्ये
गाजली. ही कलाकृती रोममध्ये झालेल्या
महोत्सवामध्येही दाखवली गेली. मि
रासदारांच्या खास विनोदी शैलीतल्या
निवडक कथांचा अत्यंत सुरस संग्रह म्हणजे
'मिरासदारी'.

साहित्याच्या लोकप्रियतेचा एक काळ होत
त्याच काळात विनोदी बाज असणाऱ्या
ग्रामीण कथांनी वाचकांना आर्कषित
केल. एकसुरी, साचेबद्ध नसल्यानं या
कथा वाचकाना खिळवून ठेवायच्या. या
कथांमध्येही विविधता होती. मिरासदारांच्या
कथांमधून आढळणारी एक अनोखी
मिश्किलपणाची, चमत्कृतीपूर्ण वडांची
आणि गमतीहात विक्षिप्तपणाची झाक

वाचकाला अतिशय भावली. महाराष्ट्रातील विविध गावं आणि तिथे राहणारी माणसं आपल्याला मिरासदारांच्या कथेतून भेटत राहतात. 'चकाठ्या' या कथासंग्रहातही ही गावागावातली आणि शहरात जागोजागी आढळणारी अवली स्वभाववैशिष्ट्यांची पांत्र मनात घर करून राहतात. केवळ शाब्दिक विनोदावर विसंबून राहण्याएवजी प्रासंगिक विनोद लेखनातून वाचकांसमोर उभा करणं आणि सरळ-साध्या लिखाणातून वाचकाला गुंतवून ठेवणं हे त्यांच्या लेखनाचं यश म्हणता येईल. लेखनात चौफेर कामगिरी कराण्या मिरासदारांनी १९९८ मध्ये परली वैजनाथ इथे झालेल्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचं अध्यक्षपद भूषवलं. २०१५ मध्ये राज्य साहित्य संस्कृती मंडळाचा प्रतिष्ठेचा विंदा करंदीकर जीवनगौरव पुरस्कार त्यांना प्राप्त झाला. २०१५ मध्ये त्यांना 'पुलोत्सव जीवनगौरव' पुरस्कारानं गौरवण्यात आलं होतं. मिरासदारांची बहुतेक सर्व पुस्तकं आम्ही प्रकाशित केली. हे साहित्य व्यवहार पटल्याने आमचे संबंध प्रदीर्घ काळ चांगले राहिले. दमा मुळातच साधे सरळ असल्यानं त्यांच्या बरोबरच्या संबंधात कधीही तणाव किंवा वितुष्टता आली नाही. पूर्वीच्या त्यांच्या प्रकाशकाबोरबर रॉयलटीतून काही तरी वाद निर्माण झाल्याचं आमच्या ऐकीवात आलं. आम्ही त्यांच्याशी संवाद साधला. त्यांच्याशी आमचे संबंध एखादं मैत्र जपल्यासारखे उत्तम होते. त्यामध्ये अखेरच्या क्षणापर्यंत वाद निर्माण झाले नाहीत किंवा कटूता निर्माण झाली नाही. असा हा साधा, सरळ, निर्गर्व माणूस आपल्यातून निघून गेल्याचं फार दुःख होतं. त्यांच्या जाण्यानं साहित्यविश्वाचं, मराठी वाचकांचं एवढंच नव्हे तर प्रकाशन व्यवसायाचंही मोठ नुकसान झालं आहे. त्यांना भावपर्ण आदरांजली

